

### Опис курсу

Дисципліна «Візуальна соціологія» є нормативною навчальною дисципліною, розробленою для освітньо-професійної програми бакалаврського рівня «Бізнес-соціологія» із спеціальності 054 «Соціологія», яка викладається у 7 семестрі в обсязі 4 кредитів за Європейською Кредитною Трансферною Системою (ECTS).

Курс розроблено таким чином, щоб учасники мали змогу оволодіти системою теоретичних знань у галузі візуальної соціології та одержати практичні вміння та навички застосування візуальних методів

**Мета:** визначення теоретико-методологічних та методичних основ дослідження візуального, а також отримання студентами практичних навичок проведення досліджень за допомогою візуальних методів.

**Завдання:** вивчення теоретичних та методологічних основ візуального дослідження; визначення особливостей процедур та технік візуального дослідження в соціології; вдосконалення навичок проведення візуального дослідження (провести контент-аналіз з використанням візуальних джерел, провести семіотичний аналіз з використанням візуальних джерел, провести дискурс-аналіз з використанням візуальних джерел, провести презентацію власного дослідження соціальної проблеми з використанням візуальних методів); вироблення в студентів вміння представляти авторський творчий проект, дискутувати, відстоювати власну позицію та здійснювати комунікацію в малій групі.

### Рекомендована література

#### *Основна література:*

1. Солдатова В. Ю. Візуальні дослідження в соціології – методологічні засади та методичні засоби. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата соціологічних наук за спеціальністю 22.00.02 – методологія та методи соціологічних досліджень. – Інститут соціології Національної академії наук України, Київ, 2016.
2. Чудовська-Кандиба І. Візуальне у дослідженнях культури / Ірина Чудовська-Кандиба // Якісні дослідження в соціологічних практиках: [навч. посіб. / за ред. Н. Костенко, Л. Скокової]. – Київ: Інститут соціології НАН України, 2009. С. 96–119.
3. Батаєва К. Соціальна візуалістика і медіа-візуальність : навчальний посібник. К., 2017. 344 с.

#### *Додаткова література:*

1. Бондар В. Одинак Я. Візуальна соціологія: розширення епістемологічних меж соціологічної науки. *Наукові записки НаУКМА*. Соціологічні науки. Т. 122. 2011. С. 3-9.
2. Костенко Н. Досвід контент-аналізу. Моделі та практики/ Костенко Н., Іванов В. Київ: Центр вільної преси, 2003. 200 с.
3. Солдатова В. Візуальні методи в соціології: основні підходи до збору соціологічної інформації. *Соціальні виміри суспільства. Збірник наукових праць*. 2015. №7 (18). С. 562–576.
4. Солдатова В. Візуальні підходи у вивченні нерациональних складових людської поведінки. Методологічні аспекти. *Мультиверсум. Філософський альманах*. 2014. №4. С. 199–209.

5. Солдатова В. Загальнонаукові чинники актуалізації візуальних методів в соціології. *Соціальні виміри суспільства. Збірник наукових праць*. 2014. №6. С. 380–393.
6. Солдатова В. Символічна регуляція соціальної поведінки – можливості візуального дослідження. *Соціологія та суспільство: взаємодія в умовах кризи. II Конгрес САУ: тези доповідей, (Харків, 17-19 жовтня 2013 р.)* / Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. С. 119.
7. Солдатова В. Трансляція смислів постмодерної культури засобами реклами: результати візуального дослідження. *Соціальні виміри суспільства. Збірник наукових праць*. 2013. № 5. С. 530–545.
8. Удріс Н. Візуальна комунікація в умовах суспільних трансформацій: оновлення семантичного простору. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи*. 2015. Вип. 35. С. 60–66.
9. Зінюк А. В. Візуальна репрезентація спорту. *Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства : збірник наукових праць*. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. Вип. 16. С. 551 – 554.
10. Яковлев М. Техніки та алгоритми аналізу візуального матеріалу: розмежування якісних і кількісних підходів. *Наукові записки НаУКМА. Том 122, Соціологічні науки*. 2011. С. 9–13.
11. Герус О. Застосування дискурс-аналітичного підходу у дослідженні комерційної реклами. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*. 2017. С. 101-109
12. Юзва Л. “Суверенна демократія” в українських онлайн-медіа: якісний контент-аналіз дискурсу 2020 року. *Український соціум*. 2021. № 2 (77). С. 59–78.
13. Юзва Л. Емпіричні контент-аналітичні дослідження: навчально-методичний комплекс для студентів спеціальності 8.03010101 “Соціологія”. К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2017. 116 с.

#### **Інтернет-джерела:**

1. International visual sociology association <https://visualsociology.org/>
2. Візуальна документація війни. Центр міської історії <https://www.lvivcenter.org/researches/visual-documentation-of-the-war/>
3. Візуальні методи у місті і для міста. Лекція Альони Ляшевої <https://www.youtube.com/watch?v=yxF3DWldAcQ>
4. Як читати візуальну культуру Серія лекцій Б. Шумиловича. <https://www.youtube.com/playlist?list=PLIw6S66aw0ayNRabeQIRKu2ciIgaLeCOy>
5. Semiotic analysis of advertisement <https://tovcblog.wordpress.com/2016/08/19/alanah-keen-week-4-semiotic-analysis-of-advertisements/>